

KATATONİ TEDAVİSİNDE ARİPİPRAZOL KULLANIMI: BİR OLGU SUNUMU

Cansu Çoban¹, Beyza Ayçanur Akkuş¹, Büşra Korkmaz¹

¹Etilik Şehir Hastanesi, Ankara

Giriş: Katatoni tedavisinde benzodiazepinlerin ve elektrokonvulziv tedavinin (EKT) etkili olduğu nöropsikiyatrik sendromdur. EKT ve benzodiyazepin tedavisinin mümkün olmadığı veya yeterli etkinlik görülmediği vakalarda alternatif tedavi seçenekleri gündeme gelmektedir. Bu olgu sunumunda, katatoni ile seyreden psikoz özellikli depresyon tanısı alan bir hastanın tedavisinde aripiprazol kullanımının katatoni semptomlarında hızlı düzelmeye sağlanması ele alınacaktır. Hastadan olgu sunumu için yazılı onam alınmıştır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 58 yaşında, dul, erkek, ilköğretim mezunu, 2 çocuğu olan, işçi olarak çalışan hasta. İlk ruhsal yakınmaları 38 yıl önce başlayan, depresyon tanısı ile bir kez yatış ve çoklu poliklinik başvuruları olan hasta sertralin ve olanzapin tedavilerinden fayda görmüş. Son dönem yakınmaları hastane yatışından yaklaşık 1.5 ay önce stresör ile tetiklenmiş. Hareketlerde yavaşlama, konuşmama, iştah azalması, uykuda artış, kendisi hakkında konuşulduğunu düşünme, kendisine zarar verileceğini düşünme, sınırlılık şikayetleri üzerine psikotik özellikli depresyon tanısı ile sertralin ve olanzapin tedavisi başlanmış ancak fayda görmemesi nedeniyle servisimize yatışı yapılmıştır. Yatışı sırasında katatoni belirtilerinin eşlik etmesi nedeniyle sertralin 200 mg/gün, olanzapin 10 mg/gün, lorazepam 5 mg/gün tedavisi başlandı ve takiplerinde Lorazepam 10 mg/gün doza çıktı.

Sonuçlar: Tedaviden fayda görmemesi, EKT'ye ulaşımın olmaması nedeniyle literatürde olumlu etkisine dair vaka bildirimleri olması sebebiyle olanzapin kesilerek aripiprazol 5mg/gün başlandı, 10 mg/gün'e titre edildi. 2. haftada depresyon şiddetinde %50 azalma, Bush-Francis Katatoni değerlendirme ölçek skorunda 18'den 3 puana gerileme izlendi. Psikomotor aktivite ve işlevselliği belirgin olarak arttı. 6.ay kontrolünde tam remisyonda olarak izlemi sürdürüldü.

Tartışma ve Sonuç: Antipsikotik ilaçlar, etkinliklerinin sınırlı olması ve katatonik tabloyu kötüleştirme riskleri nedeniyle katatoni tedavisinde birinci basamakta önerilmemektedir. Ancak son yıllarda ikinci kuşak antipsikotiklerin katatoni semptomlarını hafiflettiğine dair olgu bildirimleri mevcuttur. Sunulan olguda, aripiprazol ile psikotik özellikli depresyon zemininde gelişen katatoni tablosu iyileşmiştir. Aripiprazolün katatoni üzerine etkisi net olarak bilinmemekle birlikte rutin tedaviye dirençli ve duygudurum eşlikli olgularda potansiyel bir tedavi seçeneği olarak değerlendirilebilir. Daha kesin kanıtlar için bu alanda yapılacak kontrollü ve geniş ölçekli çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Katatoni, aripiprazol, benzodiyazepin, depresyon